ΑΝΑΡΤΗΤΕΑ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ

ΕΘΝΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΡΑΣΗΣ

Α Π Ο Φ Α Σ Η
122/2025

Η Ολομέλεια του Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεόρασης, ύστερα από πρόσκληση της Προέδρου, συνήλθε σε συνεδρίαση στον συνήθη για αυτό τόπο την 9.12.2024 και ώρα 11:00 προκειμένου να συζητήσει επί της κατωτέρω υποθέσεως. Συγκροτήθηκε από τους: Ευτέρπη Κουτζαμάνη-Δρίλια, πρόεδρο, Ιωάννη Πολίτη, αντιπρόεδρο, και τα μέλη: Σωκράτη Τσιχλιά (με τηλεδιάσκεψη μέσω «epresence.gov.gr»), Δημήτριο Σταυρόπουλο (με τηλεδιάσκεψη μέσω «epresence.gov.gr»), Ευτύχιο Παλλήκαρη, Σπυρίδωνα Χρυσοφώτη (με τηλεδιάσκεψη μέσω «epresence.gov.gr»), Πέτρο Τριανταφυλλίδη, Γεώργιο Βλαβιανό (με τηλεδιάσκεψη μέσω «epresence.gov.gr») και Ιωάννη Μιχελάκη. Χρέη γραμματέως εκτέλεσε η Ελένη Χατζηνικολάου, διοικητική υπάλληλος του ΕΣΡ.

Αντικείμενο της συζήτησης ήταν η πιθανή παραβίαση από την εταιρεία με την επωνυμία «ΠΑΤΡΙΩΤΙΚΗ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟΥ ΜΟΝ.Ι.Κ.Ε.» της ραδιοτηλεοπτικής νομοθεσίας με την προβολή και ανάρτηση, στον ηλεκτρονικό ιστότοπο www.radiomakelarides.gr, οπτικοακουστικού περιεχομένου που ενδεχομένως: α) θέτει σε κίνδυνο την ηθική και πνευματική ανάπτυξη των ανηλίκων και β) υποκινεί σε βία και μίσος κατά προσώπων και ομάδων προσώπων βάσει του γενετήσιου προσανατολισμού τους και προάγει τις δυσμενείς διακρίσεις κατά των προσώπων αυτών. Η υπόθεση εξετάζεται κατόπιν σχετικής αναφοράς της Επιτροπής Ελέγχου Διαδικτύου του Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεόρασης (με αριθμό πρωτοκόλλου 621/ΕΣ/10.4.2024).

Για τον έλεγχο σχηματίστηκε φάκελος με αριθμό 205/25.6.2024, ο οποίος ανατέθηκε στον ειδικό επιστήμονα - νομικό Γεώργιο Αναγνωσταρά, που υπέβαλε την με αριθμό πρωτοκόλλου 1177/ΕΣ/17.7.2024 νομική του εισήγηση.

Κατά τη συζήτηση της υπόθεσης, παρέστη για λογαριασμό της εγκαλουμένης εταιρείας ο πληρεξούσιος δικηγόρος της Σωκράτης Χαραλάμπους. Ερωτηθείς από την Πρόεδρο, ο Δικηγόρος δήλωσε ότι γνωρίζει το περιεχόμενο του φακέλου, έλαβε δε τον λόγο και ανέπτυξε τους ισχυρισμούς του. Ζήτησε στη συνέχεια -και η Ολομέλεια δέχτηκε- να του παρασχεθεί προθεσμία για την κατάθεση εγγράφου υπομνήματος μέχρι και την 10.1.2025, ώρα 14:00, και η συζήτηση κηρύχθηκε περαιωμένη. Η εγκαλουμένη κατέθεσε στη Γραμματεία του ΕΣΡ το με αριθμό πρωτοκόλλου 128/10.1.2025 υπόμνημα.

Την 23.6.2025 και ώρα 11:00 η Ολομέλεια συνήλθε σε διάσκεψη επί της υποθέσεως ύστερα από πρόσκληση της Προέδρου. Συγκροτήθηκε από τους: Ευτέρπη Κουτζαμάνη-Δρίλια, πρόεδρο, και τα μέλη: Σωκράτη Τσιχλιά (με τηλεδιάσκεψη μέσω «epresence.gov.gr»), Δημήτριο Σταυρόπουλο (με τηλεδιάσκεψη μέσω «epresence.gov.gr»), Ευτύχιο Παλλήκαρη, Πέτρο Τριανταφυλλίδη, Γεώργιο Βλαβιανό (με τηλεδιάσκεψη μέσω «epresence.gov.gr») και Ιωάννη Μιχελάκη. Απόντες ο αντιπρόεδρος Ιωάννης Πολίτης και το μέλος Σπυρίδων Χρυσοφώτης, οι οποίοι είχαν κληθεί νομίμως. Παρέστη επίσης και ο ανωτέρω εισηγητής, ο οποίος ανέπτυξε το ζήτημα προφορικώς και στη συνέχεια αποχώρησε. Χρέη γραμματέως εκτέλεσε η Ελένη Χατζηνικολάου, διοικητική υπάλληλος του ΕΣΡ. Η Ολομέλεια, αφού παρακολούθησε το επίμαχο οπτικοακουστικό υλικό και μελέτησε το σύνολο των στοιχείων του φακέλου:

ΣΚΕΦΤΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΝΟΜΟ ΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΙΣΕ ΩΣ ΕΞΗΣ:

Ι. Νομικό Μέρος

1. Το ΕΣΡ είναι η αρμόδια κατά το Σύνταγμα Αρχή (άρθρο 15 παρ. 2) για την άσκηση του άμεσου ελέγχου του κράτους επί της ραδιοφωνίας και της τηλεοράσεως και την ενδεχόμενη επιβολή, σε περίπτωση παραβάσεων, των προβλεπόμενων διοικητικών κυρώσεων. Ο άμεσος αυτός κρατικός έλεγχος αποσκοπεί μεταξύ άλλων στην προστασία της παιδικής ηλικίας και της νεότητας και στον σεβασμό της προσωπικότητας και της αξίας των αναφερόμενων προσώπων.

2. Κατά το άρθρο 4 παρ. 1 του Ν. 2863/2000: «*Το ΕΣΡ ασκεί τον προβλεπόμενο στο Σύνταγμα άμεσο έλεγχο στον τομέα της παροχής ραδιοφωνικών και τηλεοπτικών υπηρεσιών κάθε είδους, με την έκδοση εκτελεστών ατομικών διοικητικών πράξεων…*». Επίσης, κατά το άρθρο 33 παρ. 1 του Ν. 4779/2021: «*Εκτός εάν ορίζεται διαφορετικά, όλες οι αρμοδιότητες του παρόντος, καθώς και η επίβλεψη της εφαρμογής των κανόνων του και η επιβολή κυρώσεων για τις παραβιάσεις τους, ανατίθενται στο Ε.Σ.Ρ., που είναι ανεξάρτητη αρχή και απολαμβάνει πλήρους λειτουργικής ανεξαρτησίας από την Κυβέρνηση και από οποιονδήποτε άλλον κρατικό και ιδιωτικό φορέα*». Εξάλλου, κατά το άρθρο 36 παρ. 1 του Ν. 4779/2021: «*Σε περίπτωση παράβασης του άρθρου 8, των παρ. 1-3 και 7-9 του άρθρου 9, των παρ. 1, 2 και 5 του άρθρου 10, των άρθρων 12, 13, 14, 15, 16, των παρ. 1-2 του άρθρου 17, του άρθρου 18, της παρ. 1 του άρθρου 19, των παρ. 1-2 του άρθρου 20, των άρθρων 21, 23, 24, 25, 26, 27, και των παρ. 1-2 του άρθρου 28 από πάροχο υπηρεσιών μέσων επικοινωνίας, συνδρομητικών ή μη, το Ε.Σ.Ρ. επιβάλλει τις κυρώσεις που προβλέπονται στον ν. 2644/1998 (Α΄ 233) και τον ν. 2328/1995 (Α΄ 159), αντιστοίχως*».

3. Το άρθρο 2 παρ. 1 του Ν. 4779/2021, το οποίο ενσωματώνει στην ελληνική νομοθεσία το άρθρο 1 παρ. 1 της Οδηγίας 2010/13/ΕΕ, όπως τροποποιήθηκε από την Οδηγία (ΕΕ) 2018/1808, ορίζει τα ακόλουθα: «*Για την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος νοούνται ως: α) «υπηρεσία οπτικοακουστικών μέσων»: αα) η υπηρεσία όπως ορίζεται στα άρθρα 56 και 57 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ), κύριος σκοπός της οποίας ή ενός διαχωρίσιμου τμήματος αυτής με αυτοτελές περιεχόμενο και λειτουργία σε σχέση με την κύρια δραστηριότητα ή μία βασική λειτουργία της υπηρεσίας είναι η παροχή προγραμμάτων, υπό τη συντακτική ευθύνη του παρόχου υπηρεσιών μέσων επικοινωνίας προς το ευρύ κοινό, με σκοπό την ενημέρωση, την ψυχαγωγία ή την επιμόρφωση μέσω δικτύων ηλεκτρονικών επικοινωνιών κατά την έννοια της υποπερ. 9 της περ. Α) του άρθρου 110 του ν. 4727/2020 (Α' 184). Η υπηρεσία οπτικοακουστικών μέσων είναι είτε τηλεοπτική εκπομπή, σύμφωνα με την περ. θ) της παρούσας, είτε κατά παραγγελία υπηρεσία οπτικοακουστικών μέσων, σύμφωνα με την περ. ια) ή αβ) η οπτικοακουστική εμπορική ανακοίνωση σύμφωνα με την περ. ιβ)… γ) «πρόγραμμα»: σειρά διαδοχικώς κινούμενων εικόνων, με ή χωρίς ήχο, που συνιστά, ανεξαρτήτως της διάρκειάς τους, αυτοτελές στοιχείο, στο πλαίσιο προγραμματισμού ή καταλόγου ο οποίος καταρτίζεται από τον πάροχο υπηρεσιών μέσων επικοινωνίας και περιλαμβάνει, ιδίως, ταινίες μεγάλου μήκους, βιντεοκλίπ,*

αθλητικά γεγονότα, κωμικές σειρές, ντοκιμαντέρ, παιδικά προγράμματα και έργα δραματουργίας… ζ) «πάροχος υπηρεσιών μέσων επικοινωνίας»: το φυσικό ή νομικό πρόσωπο που έχει τη συντακτική ευθύνη για την επιλογή του οπτικοακουστικού περιεχομένου της οικείας υπηρεσίας και καθορίζει τον τρόπο με τον οποίο αυτό οργανώνεται… θ) «τηλεοπτική εκπομπή»: γραμμική υπηρεσία οπτικοακουστικών μέσων που παρέχεται από τον οικείο πάροχο για την ταυτόχρονη παρακολούθηση από το κοινό προγραμμάτων βάσει χρονολογικά προγραμματισμένων μεταδόσεων. ι) «τηλεοπτικός οργανισμός»: πάροχος υπηρεσιών μέσων επικοινωνίας που προσφέρει τηλεοπτικές εκπομπές. ια) «κατά παραγγελία υπηρεσία οπτικοακουστικών μέσων»: η μη γραμμική υπηρεσία οπτικοακουστικών μέσων που παρέχεται από τον οικείο πάροχο για την παρακολούθηση προγραμμάτων σε χρονική στιγμή που επιλέγει ο χρήστης με αίτημά του, από κατάλογο προγραμμάτων του παρόχου».

4. Οι έννοιες της «υπηρεσίας οπτικοακουστικών μέσων» και του «προγράμματος» εξειδικεύτηκαν από το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης στην Υπόθεση C-347/14 New Media Online GmbH κατά Bundeskommunikationssenat, ECLI:EU:C:2015:709, η δοθείσα δε ερμηνεία είναι νομικώς δεσμευτική για κάθε εθνική αρχή κράτους μέλους που καλείται να αποφανθεί επί ομοίου ζητήματος -https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=LEGISSUM%3Al14552. Η απόφαση αυτή εντάσσει στις έννοιες της «υπηρεσίας οπτικοακουστικών μέσων» και του «προγράμματος» κάθε οπτικοακουστικό υλικό, που παρέχεται στο κοινό μέσω ελεύθερα προσβάσιμων ηλεκτρονικών ιστοτόπων και το οποίο μπορεί να έχει επιπτώσεις σε αυτούς που το παρακολουθούν ανάλογες με εκείνες που προκαλούνται από τη μετάδοση αντίστοιχου υλικού από τους κλασικούς παρόχους μέσων επικοινωνίας. Σύμφωνα με την απόφαση, η υπαγωγή αυτού του υλικού στην έννοια της υπηρεσίας οπτικοακουστικών μέσων και σε εκείνη του προγράμματος αποβλέπει αφενός να συμβάλει στην ομοιόμορφη προστασία του κοινού και αφετέρου να εξασφαλίσει την εφαρμογή των ίδιων νομικών κανόνων στους φορείς που απευθύνονται στους ίδιους κατά τεκμήριο αποδέκτες, αποφεύγοντας με αυτόν τον τρόπο στρεβλώσεις, που θα μπορούσαν να οδηγήσουν σε πρακτικές που ανταγωνίζονται με αθέμιτο τρόπο την παραδοσιακή τηλεόραση και που αποσκοπούν στην καταστρατήγηση υφιστάμενων νομικών υποχρεώσεων. Δεν εντάσσεται αυτό το υλικό στην έννοια της οπτικοακουστικής υπηρεσίας, αποκλειστικά και μόνο στην περίπτωση που έχει σαφώς συμπτωματικό και παρεπόμενο χαρακτήρα σε σχέση με

την κύρια υπηρεσία που παρέχεται από ηλεκτρονικό ιστότοπο, ο οποίος έχει ως βασικό του αντικείμενο την παροχή υπηρεσιών μη προσομοιαζουσών με τις υπηρεσίες οπτικοακουστικών μέσων. Η εξέταση αυτή θα πρέπει να γίνεται με ουσιαστικό τρόπο και να λαμβάνει υπόψη προεχόντως αν η οικεία υπηρεσία έχει ως τέτοια, και ανεξαρτήτως του πλαισίου στο οποίο παρέχεται, κύριο σκοπό την παροχή προγραμμάτων προς ενημέρωση, ψυχαγωγία και επιμόρφωση του ευρέως κοινού. Ακόμα και ολιγόλεπτο οπτικοακουστικό περιεχόμενο προσφερόμενο μέσω ενός ηλεκτρονικού ιστοτόπου μπορεί να εμπίπτει στην έννοια της οπτικοακουστικής υπηρεσίας, όταν προκύπτει η ύπαρξη ενός τέτοιου αυτοτελούς ενημερωτικού ή/και ψυχαγωγικού και επιμορφωτικού σκοπού. Ως εκ τούτου, η έννοια των «παρόχων υπηρεσιών μέσων επικοινωνίας» καταλαμβάνει τόσο τους παραδοσιακούς παρόχους τηλεοπτικών υπηρεσιών όσο και τους παρόχους τηλεοπτικού τύπου υπηρεσιών μέσω ηλεκτρονικών ιστοτόπων.

5. Εξάλλου, κατά την αιτιολογική σκέψη 3 του προοιμίου της Οδηγίας (ΕΕ) 2018/1808 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου: «*Η οδηγία 2010/13/ΕΕ θα πρέπει να εξακολουθήσει να ισχύει μόνο για τις υπηρεσίες που έχουν ως κύριο σκοπό την παροχή προγραμμάτων ενημερωτικού, ψυχαγωγικού ή εκπαιδευτικού χαρακτήρα. Η απαίτηση ως προς τον κύριο αυτόν σκοπό θα πρέπει επίσης να θεωρηθεί ότι ικανοποιείται εάν η υπηρεσία έχει οπτικοακουστικό περιεχόμενο και μορφή που μπορούν να διαχωριστούν από την κύρια δραστηριότητα του παρόχου υπηρεσιών, όπως τα αυτοτελή τμήματα ηλεκτρονικών εφημερίδων που περιέχουν οπτικοακουστικά προγράμματα ή βίντεο παραγόμενα από χρήστες, όταν τα τμήματα αυτά μπορούν να θεωρηθούν διαχωρίσιμα από την κύρια δραστηριότητά τους. Μια υπηρεσία θα πρέπει να θεωρείται ότι είναι ακριβώς αναπόσπαστο συμπλήρωμα της κύριας δραστηριότητας, λόγω των στοιχείων που συνδέουν την προσφορά οπτικοακουστικής υπηρεσίας με την κύρια δραστηριότητα όπως η παροχή ειδήσεων σε γραπτή μορφή. Υπό την έννοια αυτή, οι τηλεοπτικοί σταθμοί ή κάθε άλλη οπτικοακουστική υπηρεσία υπό τη συντακτική ευθύνη παρόχου υπηρεσιών μπορούν να συνιστούν αφ' εαυτών υπηρεσίες οπτικοακουστικών μέσων, ακόμη και εάν παρέχονται σε πλατφόρμα διαμοιρασμού βίντεο, χαρακτηριστικό της οποίας είναι η απουσία συντακτικής ευθύνης. Στις περιπτώσεις αυτές, εναπόκειται στους παρόχους που φέρουν τη συντακτική ευθύνη να συμμορφώνονται με την οδηγία 2010/13/ΕΕ*». Συνακολούθως, ακόμα και οπτικοακουστικό περιεχόμενο που παρέχεται μέσω

ηλεκτρονικών πλατφορμών χαρακτηριζόμενων από την έλλειψη συντακτικής ευθύνης επί του αναρτώμενου σε αυτές υλικού μπορεί να υπάγεται στην έννοια της υπηρεσίας οπτικοακουστικών μέσων και να ελέγχεται επομένως ως τέτοιο, εφόσον πληρούνται κατά τα λοιπά οι σχετικές νόμιμες προϋποθέσεις, κατά τα αναλυθέντα στις σκέψεις 3 και 4 της παρούσας. Κατά μείζονα φυσικά λόγο μπορεί να ελέγχεται το οπτικοακουστικό περιεχόμενο που παρέχεται μέσω ηλεκτρονικών ιστοτόπων, ήτοι μέσω δικτύων ηλεκτρονικών επικοινωνιών κατά την έννοια του άρθρου 110 του Ν. 4727/2020.

6. Με τις ΣτΕ 1349/2023 και ΣτΕ 1350/2023, κρίθηκε ότι η ελεγκτική και κυρωτική αρμοδιότητα του Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεόρασης ασκείται και επί των παρόχων που μεταδίδουν οπτικοακουστικό περιεχόμενο μέσω ηλεκτρονικών ιστοτόπων. Για τους παρόχους όμως που προβαίνουν σε μια τέτοια μετάδοση χωρίς να είναι ταυτοχρόνως ιδιοκτήτες παραδοσιακών τηλεοπτικών σταθμών, κρίθηκε ότι η αρμοδιότητα αυτή καταλαμβάνει, βάσει των κανόνων της αμιγώς εθνικής νομοθεσίας, μόνο τις πράξεις εκείνες που τυποποιούνται ρητώς ως αδικήματα στους κανόνες του Ν. 4779/2021, οι οποίοι ενσωματώνουν τις ρυθμίσεις της τροποποιημένης Οδηγίας 2010/13/ΕΕ. Για το αν ενδεχομένως προκύπτει ερμηνευτικώς και επί των παρόχων αυτών κάποια ευρύτερη αρμοδιότητα ελέγχου και επιβολής κυρώσεων για το Εθνικό Συμβούλιο Ραδιοτηλεόρασης, βάσει των ενωσιακών κανόνων και επιταγών, αποφασίστηκε η αποστολή σχετικού προδικαστικού ερωτήματος στο Δικαστήριο της Ευρωπαϊκή Ένωσης (Συνεκδικαζόμενες Υποθέσεις ΔΕΕ C-555/23 & ΔΕΕ C-556/23).

7. Εξάλλου, οι πάροχοι μέσων επικοινωνίας υποχρεούνται να λαμβάνουν μέτρα για την προστασία των ανηλίκων από την προβολή οπτικοακουστικού περιεχομένου που μπορεί να έχει αρνητική επίπτωση στην ηθική και πνευματική τους ανάπτυξη. Ειδικότερα, το άρθρο 9 παρ. 1 του Ν. 4779/2021 ορίζει τα εξής: «*Οι υπηρεσίες οπτικοακουστικών μέσων που ενδέχεται να είναι επιβλαβείς για τη σωματική, ψυχική ή ηθική ανάπτυξη των ανηλίκων, παρέχονται κατά τρόπο που να διασφαλίζει ότι, υπό κανονικές συνθήκες, οι ανήλικοι δεν θα τις ακούν ούτε θα τις βλέπουν. Ενδεδειγμένα μέτρα αποτελούν, ιδίως, η σήμανση των προγραμμάτων, η επιλογή της ώρας μετάδοσής τους, η χρήση προσωπικών αριθμών αναγνώρισης (κωδικών PIN), τα μέσα εξακρίβωσης της ηλικίας ή άλλα τεχνικά μέτρα, τηρουμένης της αρχής της*

αναλογικότητας. Το πλέον επιβλαβές περιεχόμενο, όπως είναι η αδικαιολόγητη βία και η πορνογραφία, υπόκειται στα αυστηρότερα μέτρα».

8. Επίσης, οι πάροχοι μέσων επικοινωνίας υποχρεούνται να μην υποκινούν, έστω και με έμμεσο τρόπο, στη βία και το μίσος κατά προσώπων και πληθυσμιακών ομάδων. Ειδικότερα, το άρθρο 8 του Ν. 4779/2021 ορίζει τα εξής: «*Οι υπηρεσίες οπτικοακουστικών μέσων δεν πρέπει να εμπεριέχουν υποκίνηση σε βία ή μίσος εναντίον ομάδας ανθρώπων ή μέλους ομάδας που προσδιορίζεται με βάση τα χαρακτηριστικά της φυλής, το χρώμα, την εθνική ή εθνοτική καταγωγή, τις γενεαλογικές καταβολές, τη θρησκεία, την αναπηρία, τον γενετήσιο προσανατολισμό, την ταυτότητα ή τα χαρακτηριστικά φύλου*». Αυτονοήτως, η προβολή περιεχομένου που υποκινεί, έστω και έμμεσα, στη βία και το μίσος είναι επιβλαβής και για την ηθική και πνευματική ανάπτυξη των ανηλίκων. Συναφώς, απαγορεύεται η μετάδοση οπτικοακουστικών εμπορικών ανακοινώσεων που εισάγουν και προάγουν τις διακρίσεις βάσει του σεξουαλικού προσανατολισμού των ατόμων. Συγκεκριμένα, το άρθρο 14 παρ. 1 περ. β του Ν. 4779/2021 προβλέπει τα ακόλουθα: «*Οι οπτικοακουστικές εμπορικές ανακοινώσεις απαγορεύεται: ...β) να εισάγουν ή να προάγουν διακρίσεις, ιδίως βάσει φύλου, φυλετικής ή εθνοτικής καταγωγής, εθνικότητας, θρησκείας ή πεποιθήσεων, αναπηρίας, παθήσεως, ηλικίας ή σεξουαλικού προσανατολισμού…*».

9. Τέλος, κατά τα στοιχεία β και ε της παραγράφου 1 του άρθρου 4 του Ν. 2863/2000, το Ε.Σ.Ρ ελέγχει την τήρηση των όρων που προβλέπονται στην εκάστοτε ισχύουσα ραδιοτηλεοπτική νομοθεσία και επιβάλλει, σε περίπτωση παραβάσεων, τις από το άρθρο 4 του Ν. 2328/1995 προβλεπόμενες κυρώσεις.

ΙΙ. Πραγματικό μέρος

Από τα έγγραφα του φακέλου, από την παρακολούθηση της επίμαχης ροής προγράμματος και από τους ισχυρισμούς της εγκαλουμένης (προβληθέντες προφορικώς και εγγράφως), προέκυψαν τα εξής:

Από τις 14.2.2024 έως τις 28.2.2024, προβλήθηκε από την εγκαλουμένη μέσω του ιστοτόπου www.radiomakelarides.gr η εκπομπή «ΡΑΔΙΟΜΑΚΕΛΑΡΗΔΕΣ». Κατά τον κρίσιμο χρόνο, η εκπομπή προβαλλόταν αρχικά γραμμικώς κατά τις ώρες 13:30-15:30 τρεις φορές την εβδομάδα και στη συνέχεια ακολουθούσε η ανάρτηση του περιεχομένου της σε χρονολογικό κατάλογο στον ίδιο ανωτέρω ιστότοπο ώστε να

είναι ελευθέρως προσβάσιμη στο κοινό και κατά παραγγελία. Όλες οι εκπομπές προβλήθηκαν σε οπτικοακουστική μορφή, με την εμφάνιση του παρουσιαστή τους από στούντιο.

Κατά την προβολή των εκπομπών αυτών, ο παρουσιαστής τους ανέφερε μεταξύ άλλων και τα ακόλουθα (εντός παρενθέσεως τα ακριβή χρονικά σημεία μετάδοσης σύμφωνα με τα αναρτημένα οπτικοακουστικά αρχεία).

ΕΚΠΟΜΠΗ 14.2.2024 (https://radiomakelarides.gr/?p=556)

«*Και πάνω από όλα φορέστε τσίγκινα, γιατί χθες στην εξεταστική επιτροπή της Βουλής έδωσε την κατάθεση του ο A1 , γνωστή παρτουζιάρα αδερφή. Excuse me, excuse me. Δεν πρέπει να λέω τέτοια πράγματα, μου έχουν πει ότι είναι κακές οι κουβέντες αυτές και ακούει και το ΕΣΡ και μας έχει λέει στο μάτι γιατί είπαμε σήμερα ότι ο κύριος A1 είναι αδερφή. Μα είναι αδερφή, είναι πολιτική αδερφούλα. Ανήκει στο πολιτικό αδερφάτο της χώρας*». (32.50-33.35)
«*Γιατί οι δικαστές του έδωσαν [του B1] το ανασταλτικό αποτέλεσμα; Για τον απλούστατο λόγο ότι δεν έπρεπε να ανοίξει το στοματάκι του και να πει ότι με τον κύριο Γ1 κάναμε μαθήματα ορθοφωνίας στο πουλόφωνο, στο πουλόφωνο, όχι σαν αυτό που μιλάω εγώ τώρα, στο άλλο το πουλόφωνο. Μαθήματα ορθοφωνίας, για τον ένρινο λόγο, για τον ένρινο λόγο…. Γιατί δεν μπορούσε σωστά να εκφραστεί ο κύριος Γ1 και ήθελε τον κύριο B1 από πίσω του για να εκφράζεται καλύτερα*». (58:30-59:30)

ΕΚΠΟΜΠΗ 16.2.2024 (https://radiomakelarides.gr/?p=560)

«*Ο κύριος Δ1 , φύσει ομοφυλόφιλος, είναι γνωστό αυτό και το λέει και ο ίδιος, είμαι πούστης [σίγαση], είμαι πούστης [σίγαση]…*». (14:00-14:15)
«*Δεν πρέπει να θεωρείται πρόστιμο ή προστιματική ενέργεια το να αποκαλείς κάποιον με την ιδιότητα του. Είσαι πούστης [σίγαση], απλό. Είσαι κωλομπαράς [σίγαση], απλό. Είσαι μπινές, απλό. Τώρα λοιπόν θα πρέπει να χρησιμοποιούμε έναν πρόσθετο όρο, γεια σας κύριε πούστη [σίγαση], γεια σας κύριε κωλομπαρά [σίγαση], γεια σας κύριε μπινέ…Είσαι ο κύριος πούστης [σίγαση], είσαι η κυρία λεσβία [σίγαση], για να*

αποκαθίσταται η τάξη. Ο Δ1 λοιπόν που είναι ένας κύριος με κεφαλαία πούστης [σίγαση] έδωσε ρέστα λέει χθες στο Ελληνικό Κοινοβούλιο». (14:45-15:55)

«*Φεύγοντας από το σπίτι μου, ο πατέρας μου μου είχε πει τρία πράγματα: να μη γίνεις αριστερός, χασικλής και πούστης [σίγαση]…*». (23:35-23:45)

«*Εγώ αυτά περίμενα να ακούσω από εσένα Δ1 και όχι πώς θα μπορέσεις να νομιμοποιήσεις το δικαίωμα της κωλοτρυπίδας σου*». (26:05-26:20)

«*Για αυτά τι θα κάνετε τώρα που είστε μέλη ομότιμα και ισότιμα της κοινωνίας, θα φροντίσετε για αυτά ή θα συνεχίσετε να μας λέτε για το πώς ξύπνησε το πρωί η κωλοτρυπίδα σας [σίγαση]; Διότι εγώ της κωλοτρυπίδα μου την έχω για να αφοδεύω…Ακούστε με λοιπόν, την κωλοτρυπίδα μας δεν την έχουμε για διείσδυση, την έχουμε για αφόδευση*». [53:40-55:00]

« *Ε1 , θα βγάλεις ανακοίνωση για αυτό που έγινε; Θα βγάλεις ανακοίνωση για αυτό που έγινε; Πού να βγάλει ανακοίνωση, ο παππούλης. Ρωτάς τους μύχιους καημούς του; Αφού είναι από τους ίδιους, ρε. Ο παππούλης είναι τοιούτος*» (01:04:10-01:04:35)

«*Και τα προβλήματα είναι μπροστά μας, η επικινδυνότητα στην αναφορά και την εκφορά του λόγου. Θα σκεφτώ εγώ αν πρέπει να ξαναχρησιμοποιήσω τον επιθετικό προσδιορισμό «ούστης», «φούστης» ή «μπούστης»;*». (02:11:50-02:12:10)

«*Έχω λοιπόν να πω κλείνοντας ότι η χθεσινή μέρα θα έπρεπε να καθιερωθεί στην ελληνική κοινωνία ως η ημέρα της νίκης της κωλοτρυπίδας*». (02:13:00-02:13:20).

ΕΚΠΟΜΠΗ 20.2.2024 (https://radiomakelarides.gr/?p=563)

«*Τι δουλειά έχει η κυρία ΣΤ1 , που είναι ακατάλληλη για αυτό το αξίωμα, να είναι συνδαιτημόνας ομοφυλόφιλων τη νύχτα που ψηφίστηκε το νομοσχέδιο σε wine bar της Αθήνας μαζί με κραγμένες;*» (30:05-30:25)

«*Ήταν λέει μεσοτοιχία η συγκατοίκηση, στο ένα κελάρι έμενε η Ζ1 , στο άλλο κελάρι δίπλα έμενε ο Η1 και τη νύχτα έβαζε κόσμο μέσα, τεκνά, λαθραίους, Πακιστανούς, Αλβανούς, Ταϊλανδούς, Φιλιππινέζους και τον κάνανε κουβαρίστρα, κουβαρίστρα τον κάνανε τον [σίγαση]…Δεν ξεχνιούνται αυτά, κοινωνία ανωμάλων θέλετε; Όχι, εδώ είναι Προμαχώνες, θα χυθεί αίμα, θα χυθεί αίμα για τα δικαιώματα μας. Κάντε πίσω γιούρια, γιατί δεν έχετε καταλάβει με ποιους τα έχετε βάλει. Τα έχετε βάλει με ανθρώπους που τις νύχτες δεν κοιμούνται, κάνουν τις κουκουβάγιες και*

πιθανότατα τα πουλιά να είναι και αρσενικά, να είναι μπούφοι. Είτε μπούφοι είτε κουκουβάγιες, ένα και το αυτό είναι». (33:35-35:10)

«*Έτσι δεν λέμε πάντα; Μετρηθήκαμε, ζυγιστήκαμε και βρεθήκαμε ελλιποβαρείς. Βεβαίως τώρα έχει αλλάξει το γνωμικό και λέγεται: μετρηθήκαμε, ζυγιστήκαμε και βρεθήκαμε οπισθογεμείς*». (43:40-44:00)

«*Τώρα που βλέπω την κυρία Θ1 , καλό γυναικάκι φαίνεται αυτό, άμα το είχε ο Καραϊσκάκης θα το έβαζε στα τέσσερα να το κοπάναγε*». (58:45-58:55)

«*Τι γίνεται εκεί με τους Ι1 ; Έχω μάθει για κάτι περίεργα πράγμα εκεί, για κάτι αδέρφια, κάτω σε κάτι πάρκινγκ εκεί, που ψαχουλεύανε κάτι σωματοφύλακες για να τους συγυρίσουνε. Θέλανε συγύρισμα. Πώς λέει φέρνω τη γυναίκα στο σπίτι για να με συγυρίσει. Αυτοί θέλανε άλλο συγύρισμα, κάτω στο υπόγειο πάρκινγκ του Αντέννα. Μαθαίνω ότι ένας, εις, εκ των Ι1 ήταν οπισθογεμής και κολλούσε συνέχεια εις τα αχαμνά ενός σωματοφύλακα, για να τον συγυρίσει, να του αλλάξει την μπετούγια, να του τινάξει τον κουραμπιέ, να του στολίσει το δέντρο, να του αλλάξει τα καρφοπέταλα, έτσι είχα μάθει, τον πήγαινε [ακατανόητο], που λένε στο χωρίο μου, στον σωματοφύλακα, έλα Γιώργη και έλα Γιώργη, μέχρι που αναστενάξανε οι τσιμεντοκολώνες στα θεμέλια του Αμαρουσίου 10-12 στον Παράδεισο. Έφριξε ο τόπος λέει, τον είχε βάλει κάτω και τον συγύριζε. Παλιοσυγυρίστρες, ε συγυρίστρες. Άντε να χαθείτε από εκεί*». (01:09.:15-01:11:00)

«*Η Κυβέρνηση Γ1 , οι ανθέλληνες των ομοφυλοφίλων, οι ανθέλληνες των τερψίπρωκτων και των τερψικώληδων…*». (01:41:25-01:41:40)

ΕΚΠΟΜΠΗ 21.2.2024 (https://radiomakelarides.gr/?p=566)

«*Τον Γ1 των παιδικών μας τραυματικών ετών. Τον Γ1 που κυριολεκτικά βέλαξε μέσα στον ασφυκτικό κλοιό και την επιρροή που του ασκούσε η μάνα του που δεν γνωρίζω αν του έβαζε ποδιά για να πλύνει τα πιάτα. Δεν τα ξέρω αυτά. Εκείνο όμως που γνωρίζω είναι ότι ο Γ1 δεν ήταν ποτέ αυτό που λέμε φανατικός άντρας. Και εκφράζω την πεποίθηση, διότι έχω μιλήσει με πολλούς από το περιβάλλον. Κοιτούσε χαμηλά, πιο χαμηλά από ό,τι έπρεπε, κάτω από τη ζώνη των σωματοφυλάκων. Κοιτούσε πιο χαμηλά από ό,τι έπρεπε, κάτω από τη λουρίδα, τη ζώνη των μπρουσκωμένων σωματοφυλάκων. Και εκεί υπήρχε ο απαγορευμένος καρπός του πάθους. Ο Γ1 λιμπιζόταν και δεν λιμπιζόταν γυναίκες. Τότε, στα τραυματικά*

εφηβικά χρόνια, με διάφορες φαρμακευτικές υποστηρίξεις, είμαι σε θέση να γνωρίζω, και με το σιγοντάρισμα του πατρός στο Κολλέγιο Αθηνών και καλούς βαθμούς έπαιρνε, αλλά ήτανε σκράπας, και έκανε παρέα μόνο με άντρες. Μάλιστα, μια φορά που πήγαν στο εξωτερικό, αυτό που λέμε μπορντελότσαρκα, οι φίλοι του, δεν θέλησε σε καμία περίπτωση να αγγίξει τον απαγορευμένο καρπό» (24:10-26:16)

«*Είναι εξύβριση η λέξη πούστης [σίγαση]; Πους, πόδι, τις, με γιώτα;…Και το τερψίπρωκτος είναι εξύβριση;…Και το τερψίπρωκτος, που το λέει ο Αριστοτέλης;*» (01:04:05-01:04:30)

«*Φιλιόντουσαν στα θεωρεία, χαμουρευόντουσαν οι λεσβίες [σίγαση]. Ο Κούγιας βγήκε και είπε ότι η ΣΤ1 , είχε φιλική-προσωπική σχέση με μια [σίγαση]. Και χθες μου στείλανε μία φωτογραφία και μου είπανε, μου την στείλαν τη φωτογραφία, ότι πάνω λέει στην Εξαρχία του Παναγίου Τάφου στην Πλάκα κυμάτιζε η σημαία των ομοφυλόφιλων. Ένα λεπτό ρε παιδιά. Γιατί εδώ πέρα μας κλείσανε σε ένα δωμάτιο, που λέει και το ανέκδοτο, μες στο σκοτάδι, έχουμε φάει δέκα και δεν έχουμε ρίζει κανένα. Ε, όχι ρε πούστη [σίγαση]. Ε όχι να με κάνουμε στα 57 σουρμελή, σουρμελή, τζιβαλωτό*». (01:19:55-01:20:55)

ΕΚΠΟΜΠΗ 23.2.2024 (https://radiomakelarides.gr/?p=570)

«*Και εμείς ασχολούμαστε με τους Κ1 , τους τσαχπινοκωλαράκηδες και τους Λ1* ». (04:40-04:45)

«*Είμαστε όλοι, όλοι ανεξαιρέτως άξιοι της μοίρας μας για το αν ασχολούμαστε στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης για το πώς τον πίθωσε το βράδυ ή αν τον πίθωσε το πρωί ο Κ1 τον Μ1* » (10:45-11:00)

«*Και εμείς ασχολούμαστε με τους τσαχπινοκωλαράκηδες και τους Κ1* ». (13:00-13:07)

«*Για να μη σκεφτόμαστε ότι σε λίγο δε θα μπορούμε να λέμε τη λέξη κίναιδος, τερψίπρωκτος, ούστης, λεσβία, οι οποίες θα είναι απαγορευμένες λέξεις*». (17:40-17:55)

«*Και να σας πω και κάτι, στις τάξεις των νέων ανθρώπων υπάρχουν πολλά αρσενικά, δεν είναι όλοι σμιρδούληδες, θα χρησιμοποιώ άλλες λέξεις τώρα, για να μη με πιάνει ο νόμος, σμιρδούλης, ο σμιρδούλης, λέξη δική μου, ευφάνταστη, αυτός που είναι σμικρυμένος, όσον αφορά τους αρσενικούς γενετήσιους αδένες. Θα χρησιμοποιώ την*

καθαρεύουσα για να εκφράζομαι απέναντι στους ούστηδες, θα τους αποκαλώ σμιρδούληδες. Θα ασχοληθώ λοιπόν εγώ για το τί θα κάνει ο σμιρδούλης K1 ». (21:10-22:00)

«*(Ενώ προβάλλεται βίντεο K1] Σιγά καλέ, σιγά καλέ. Ησυχία τώρα, μιλάει ο αρσενικός, μιλάει ο Παπαφλέσσας*». (24:00-24:25)

«*Στο ΜΑΚ TV που κυκλοφορεί αύριο στα περίπτερα, ένα σημαντικό τεύχος, ειδική αναφορά για την ΣΤ1 και το σκοτεινό της παρελθόν αλλά και ένα σημαντικό απόσπασμα από τον Άγιο Ιωάννη τον Χρυσόστομο, μεγάλη η χάρη του, ο οποίος, ο Ιωάννης Χρυσόστομος το λέει και επειδή είναι Χρυσόστομος δεν μπορεί κανένας να τον μηνύσει, είναι Άγιος, έχει αγιοποιηθεί από την Χριστιανοσύνη, το ατιμωτικό πάθος της ομοφυλοφιλίας, έτσι λέει ο Άγιος Ιωάννης ο Χρυσόστομος, το ατιμωτικό πάθος της ομοφυλοφιλίας, δεν μπορεί να μηνυθεί ο Άγιος Ιωάννης ο Χρυσόστομος, γιατί είναι Άγιος, είναι τεθνεώς, μόνο τα φυσικά πρόσωπα εν ζωή μπορούν να μηνύονται, εκτός αν αρχίσουν οι κίναιδοι και οι ομοφυλόφιλοι να αρχίσουν να μηνύουν και τους πεθαμένους. Ε, τότε θα πρέπει να σηκωθούν οι πεθαμένοι από το μνήματα και να τους πάρουν στο κυνήγι*» (39:50-41:00)

ΕΚΠΟΜΠΗ 28.2.2024 (https://radiomakelarides.gr/?p=573)

«*Πρέπει να έχεις γίνει γονέας, για να μπορείς να το καταλάβεις. Αν δεν έχεις γίνει γονέας, αν δεν έχεις γίνει γονιός, δεν μπορείς να καταλάβεις τον πόνο αυτών των ανθρώπων που αντί να τους κηδεύουν τα παιδιά τους, τους κηδεύουν αυτοί τα δικά τους. Τίθεται λοιπόν ένα ερώτημα. Με ποια ποινή πρέπει να πληρώσουν αυτοί οι οποίοι σκότωσαν τα παιδιά τους; Ποια πρέπει να είναι η ποινή τους; Θα σας πω κάτι που το 'χω σκεφτεί πάρα πολλές φορές. Για μένα η μοναδική ποινή είναι ο ίδιος τρόπος θανάτου. Πάνω στις ράγες! Για μένα προσωπικά δεν υπάρχει απόδοση, για μένα, δεν ζητώ από κανένα να το εφαρμόσει. Εγώ λέω, τι θα έκανα εγώ προσωπικά, αν μου σκότωναν το παιδί. Αυτό που θα έκανα είναι και σας ξαναλέω, δεν ζητώ ούτε επιδιώκω να περάσω κάποιο μήνυμα αυτοδικίας. Σκέφτομαι, όπως σκέφτομαι εγώ. Με τον ίδιο τρόπο. Δηλαδή, εγώ τι θα έκανα, προσέξτε, το ξαναλέω, για να μην υπάρχουνε παρανοήσεις. Γιατί υπάρχουνε και οι έξυπνοι και οι ρουφιάνοι. Έχουμε γεμίσει με πολλούς ρουφιάνους σε αυτό το σύστημα της κοινωνίας. Οι μισοί από μας είναι ρουφιάνοι. Θα έπαιρνα τον κύριο N1 , θα του έβαζα μια σακούλα στο κεφάλι, θα*

έπαιρνα και δυο φίλους, θα τον πήγαινα στις ράγες των Τεμπών και την ώρα που θα πέρναγε το τρένο θα τον έβαζα πάνω στις ράγες και θα τον έκανε κομμάτια. Αυτό θα έκανα. Ζητώ από όλους σας, να μην το σκεφτείτε καν! Εγώ θα το έκανα». (28:25-30:50).

«*Μα τω Θεώ, έτσι μου έρχεται να πάρω φόρα μαζί με καμιά δεκαπενταριά ακόμα και να πάω εκεί που βρίσκονται και να τους σαπακιάσω στο ξύλο. Μα τω Θεώ! Μα τω Θεώ, πιστέψτε με! Στον σταυρό που κάνω! Να πάρω δέκα παλικάρια ακόμα που το λέει, το κρατάει η καταγωγή τους και τα πνευμόνια τους και να πάω να τους σαπίσω στο ξύλο. Μα τω Θεώ! Διότι αυτοί δεν καταλαβαίνουνε με άλλους τρόπους. Με δύο πράγματα καταλαβαίνουνε. Όταν τους παίρνεις την περιουσία και πονάνε, πονάνε πάρα πολύ, όταν τους βουτάς την περιουσία τους, τους κατάσχεις τα περιουσιακά στοιχεία και όταν τους δέρνεις. Ξέρετε πόσο πονάει το ξύλο; Πάρα πολύ! Ειδικά, άμα τους ρίχνεις με λούρες και καμτσίκια. Ξέρετε πώς πονάει; Έχετε φάει καμτσικιά; Έχετε φάει καμτσικιά, να δείτε πώς σκούζεις, πώς ουρλιάζεις; Για βάλε έτσι στον νου σου τον Ν1 , να του ρίχνεις με λούρες και βέργες και καμτσίκια! Ε; Πονάνε τα παλικάρια; Α! Ε; Πονάς; Πονάς, Ν1 ; Πονάς, Ν1 ; Τέρατα! Ε, τέρατα! Αλλά, τι να σε κάνω, ρε γαμώτο! Δεν δέρνω γυναίκες. Δεν θέλω να δέρνω γυναίκες. Εκτός, αν ακούς, έλα καλέ, μου αρέσει! Γιατί μπορεί να σου λένε καμιά τέτοια ιστορία. Να τον δέρνεις και να γυρίσει και να σου πει, έλα καλέ, ρίξε μου κι άλλες. Μου αρέσει. Λούγκρες, ε, λούγκρες!*». (01:06:15-01:08:25)

«*Γιατί ο Πούτιν μου θυμίζει τον Αλέν Ντελόν; Γιατί; Κάτι κάνουν το ίδιο φαίνεται. Κάτι κάνουν το ίδιο. Δεν παίζουν με κούκλες. Παίζουν με άλλα πράγματα και οι δύο. Τα έχουν μεγάλα και οι δύο. Είναι βαρβατάνθρωποι! Βαρβατάνδρες! Δεν είναι λουλούδες σαν κάτι λουλούδες που γυρίζουν στο Μαξίμου! Και πάει λέει ο Γ1 μαζί με την άλλη τη λουλού, τον Ξ1 . Γιατί λουλού είναι κι αυτός! Δε θυμάστε τι είχαν ειπωθεί για τον λόχο των σωματοφυλάκων που τους έκανε παρέα τις νύχτες, όταν δεν ξάπλωνε στο τραπέζι και στο κρεβάτι της γριάς; Με τους σωματοφύλακες έπαιζε. Είναι και αυτός από εκείνους, τους τοιούτους. Ο Ξ1 ! Ο Ξ1 ! Ο Ξ1 των περήφανων εφηβικών μας χρόνων, όταν ξεμοναχιαζόμαστε στην τουαλέτα και ενασχολούμαστε με την χείραν την πενταδάχτυλον! Ο Ξ1 , ο Ξ1 της Ο1 ! Ε, ρε ντροπές! Και θα πάνε οι δύο βαρβάτοι άντρες, να σπάσουν το ρωσικό μέτωπο!*». (01:49:55-01:51:20)

Τέλος, κατά την εκπομπή της 28.2.2024 προβλήθηκε οπτικοακουστική εμπορική ανακοίνωση με το ακόλουθο περιεχόμενο: «*Διαβάστε στο πατριωτικό Μακελειό της Τετάρτης! Τα αγαθά του νέου νομοσχεδίου κολυμπάνε στη φρίκη. Ματωμένα σπαθιά από γκέι μακελάρηδες! Τα 62 πιο ανατριχιαστικά σεξουαλικά εγκλήματα στην Ελλάδα με θύματα και δράστες παθητικούς και ενεργητικούς ομοφυλόφιλους! Ανώμαλοι επιβήτορες, θεριστές ψυχών και σωμάτων με σφραγίδα στα κρεβάτια της ακολασίας πάντα τον θάνατον!...*» (00:35-00:55 και 31:50-32:10)

III. Υπαγωγή

Η εγκαλουμένη αμφισβητεί την αρμοδιότητα του ΕΣΡ να ασκήσει έλεγχο επί του περιεχομένου των ελεγχόμενων εκπομπών, ισχυριζόμενη ότι αυτές είναι στην πραγματικότητα ραδιοφωνικές και όχι οπτικοακουστικές και ότι η όποια εικόνα απλώς υπάρχει για την καλύτερη εμπειρία του χρήστη. Θεωρεί συνεπώς ότι το οπτικοακουστικό στοιχείο είναι παρεπόμενο της κύριας λειτουργίας του ηλεκτρονικού της ιστοτόπου, που είναι η παροχή ραδιοφωνικών υπηρεσιών στο κοινό. Υποστηρίζει συναφώς ότι βάσει της αρχής της ίσης μεταχείρισης θα πρέπει οι ελεγχόμενες εκπομπές να αντιμετωπιστούν όπως τα παρεχόμενα μέσω των ηλεκτρονικών ιστοτόπων ραδιοφωνικά προγράμματα.

Ο ισχυρισμός αυτός είναι όμως αβάσιμος. Όπως σαφώς προκύπτει από τα αναφερόμενα στο πραγματικό μέρος της παρούσας, πρόκειται για πολύωρες οπτικοακουστικές εκπομπές που προβλήθηκαν αρχικώς γραμμικώς και που στη συνέχεια αναρτήθηκαν σε χρονολογικά οργανωμένο κατάλογο ώστε να είναι ελευθέρως προσβάσιμες στο κοινό και κατά παραγγελία. Είναι επομένως νομικώς αδιάφορο αν ο ιστότοπος της εγκαλουμένης παρέχει ταυτοχρόνως και υπηρεσίες ηλεκτρονικού ραδιοφώνου, από την στιγμή πάντως που αναρτάται παραλλήλως σε αυτόν και οπτικοακουστικό πρόγραμμα με τα ανωτέρω περιγραφέντα χαρακτηριστικά. Διαχωρίζεται επομένως σαφώς το παραπάνω πρόγραμμα από τις υπόλοιπες υπηρεσίες που μπορεί να παρέχει ο φορέας του ηλεκτρονικού ιστοτόπου και έχει καταφανώς αυτόνομο χαρακτήρα σε σχέση με τις υπηρεσίες αυτές. Είναι πράγματι σαφές ότι το κοινό μπορεί να αποκτήσει πρόσβαση και να παρακολουθήσει γραμμικώς και κατά παραγγελία βίντεο μέσω του ιστοτόπου της εγκαλουμένης,

ανεξαρτήτως του αν παρακολουθεί και τις αμιγώς ραδιοφωνικές εκπομπές που ενδεχομένως μεταδίδονται μέσω του ιστοτόπου αυτού. Είναι ομοίως πρόδηλο ότι τα εν λόγω βίντεο απευθύνονται σε μαζικό κοινό και είναι πιθανό να έχουν σαφή απήχηση σε αυτό, έχοντας επομένως άμεση ανταγωνιστική σχέση με τα προγράμματα που παρέχονται από τους κλασικούς τηλεοπτικούς παρόχους. Όπως εξάλλου έχει κριθεί από τη νομολογία του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης που αναφέρεται στο νομικό μέρος της παρούσας, ακόμα και χρονικώς σύντομα βίντεο μπορούν να εμπίπτουν στην έννοια του προγράμματος και της υπηρεσίας οπτικοακουστικών μέσων από την στιγμή πάντως που έχουν αυτοτελές περιεχόμενο και λειτουργία σε σχέση με τις υπόλοιπες υπηρεσίες που προσφέρονται μέσω ενός ηλεκτρονικού ιστοτόπου. Κατά μείζονα επομένως λόγο, πολύωρες ενημερωτικού χαρακτήρα οπτικοακουστικές εκπομπές, όπως οι ελεγχόμενες, που βρίσκονται οργανωμένες σε σχετικό χρονολογικό κατάλογο, αφού πρώτα έχουν μεταδοθεί και γραμμικώς βάσει χρονολογικού προγραμματισμού του έχοντος τη συντακτική ευθύνη φορέως, πληρούν καταφανώς τους όρους για τον χαρακτηρισμό τους ως υπηρεσίες οπτικοακουστικών μέσων.

Ισχυρίζεται περαιτέρω η εγκαλουμένη ότι η κλήση της σε ακρόαση ήταν αόριστη και ότι της ήταν ως εκ τούτου αδύνατον να εκθέσει αποτελεσματικά τις απόψεις της και να υπερασπιστεί τα συμφέροντα της. Ο ισχυρισμός όμως αυτός είναι αβάσιμος. Στην κλήση σε ακρόαση της εγκαλουμένης αναγράφονταν οι εκπομπές στις οποίες αφορούσε ο έλεγχος, ο ακριβής χρόνος ανάρτησης και προβολής τους καθώς και οι ενδεχόμενες παραβάσεις για τις οποίες καλείτο η εγκαλουμένη. Δεν απαιτείτο συνεπώς περαιτέρω αναφορά στοιχείων στην κλήση σε ακρόαση της εγκαλουμένης, εφόσον μάλιστα το σύνολο του υπό έλεγχο προγράμματος είχε μεταδοθεί από τον ηλεκτρονικό της ιστότοπο και βρισκόταν αναρτημένο σε αυτόν και είχε επομένως η εγκαλουμένη απόλυτη επίγνωση του περιεχομένου του (πρβλ. ΣτΕ 1214/2018, ΣτΕ 1360/2017, ΣτΕ 3927/2015). Εξάλλου, η εγκαλουμένη παραδέχεται ρητώς με το γραπτό της υπόμνημα ότι παρέλαβε πριν τη συζήτηση της υπόθεσης αντίγραφα του φακέλου της υπόθεσης. Συνεπώς, κατά τον κρίσιμο χρόνο της ήταν απολύτως γνωστό το αντικείμενο της κλήσης της. Το γεγονός άλλωστε αυτό το συνομολόγησε και προφορικώς ο πληρεξούσιος δικηγόρος της εγκαλουμένης, σε απάντηση σχετικής ερώτησης της Προέδρου.

Ισχυρίζεται επίσης η εγκαλουμένη ότι τα όσα αναφέρθηκαν κατά τη μετάδοση των επίμαχων εκπομπών ουδόλως συνιστούσαν υποκίνηση σε βία και μίσος κατά πληθυσμιακών ομάδων και ατόμων με βάση τον γενετήσιο προσανατολισμό τους, καθώς μάλιστα οι επίμαχες εκφράσεις χρησιμοποιήθηκαν από τον παρουσιαστή για λόγους εντυπωσιασμού και για να προσελκύσουν την προσοχή του κοινού. Όπως όμως προκύπτει από τα αναφερόμενα στο πραγματικό μέρος της παρούσας, ο παρουσιαστής της εκπομπής αναφέρθηκε επανειλημμένως με ειρωνικό και προσβλητικό τρόπο κατά των ομοφυλοφίλων χρησιμοποιώντας υποτιμητικούς και υβριστικούς χαρακτηρισμούς όπως: *αδερφή, αδερφούλα, πολιτικό αδερφάτο, πούστης, κωλομπαράς, μπινές, ούστης, φούστης, μπούστης, κραγμένες, οπισθογεμείς, παλιοσυγυρίστρες, τερψίπρωκτοι, τερψικώληδες, σουρμελής, τζιβαλωτός, τσαχπινοκωλαράκηδες, σμιδρούληδες, κίναιδοι, ανώμαλοι επιβήτορες, λουλούδες, λούγκρες.* Μίλησε επίσης υποτιμητικά για: *δικαίωμα της κωλοτρυπίδας, ημέρα της νίκης της κωλοτρυπίδας, κοινωνία ανωμάλων, ανθέλληνες των ομοφυλοφίλων, ανθέλληνες των τεψίπρωκτων και των τερψικώληδων*. Αναφέρθηκε επίσης σε συγκεκριμένα πρόσωπα στα οποία τους απέδωσε ομοφυλοφιλικές τάσεις, οι οποίες ωστόσο, ακόμα και αληθείς υποτιθέμενες, αφορούν τον απαραβίαστο πυρήνα της ιδιωτικής ζωής του κάθε ατόμου και πάντως απαγορεύεται να χρησιμοποιούνται με τρόπο ο οποίος να στοχεύει στον εξευτελισμό των αναφερόμενων προσώπων και να ενθαρρύνει το μίσος εναντίον τους και γενικότερα έναντι των μελών της πληθυσμιακής ομάδας στην οποία τα πρόσωπα αυτά υποτίθεται ότι ανήκουν (*γνωστή παρτουζιάρα αδερφή, κάναμε μαθήματα ορθοφωνίας στο πουλόφωνο, ήθελε τον κύριο Β1 από πίσω του, ο παππούλης είναι τοιούτος, τον κάνανε κουβαρίστρα, θέλανε άλλο συγύρισμα, ήταν οπισθογεμής και κολλούσε συνέχεια εις τα αχαμνά ενός σωματοφύλακα, τον είχε βάλει κάτω και τον συγύριζε, κοιτούσε πιο χαμηλά από ό,τι έπρεπε κάτω από τη ζώνη των σωματοφυλάκων, εκεί υπήρχε ο απαγορευμένος καρπός του πάθους, σμιρδούλης Κ1 , πώς τον πίθωσε ο Κ1 τον Μ1 , ησυχία τώρα μιλάει ο αρσενικός, Ν1 , με τους σωματοφύλακες έπαιζε, ο Ξ1 της Ο1*). Προειδοποίησε τέλος ότι: «*εδώ είναι Προμαχώνες*», «*θα χυθεί αίμα για τα δικαιώματα μας*», «*δεν έχετε καταλάβει με ποιους τα έχετε βάλει*».

Με το παραπάνω όμως περιεχόμενο, οι ελεγχόμενες εκπομπές αλλά και η οπτικοακουστική εμπορική ανακοίνωση που παρεμβλήθηκε κατά την προβολή της

εκπομπής στις 28.2.2024 είχαν περιεχόμενο που καταφανώς μπορούσε να υποκινήσει το μίσος κατά συγκεκριμένης πληθυσμιακής ομάδας με βάση τον γενετήσιο προσανατολισμό των μελών της. Τα μέλη της ομάδας αυτής αλλά και κάποια ρητώς κατονομαζόμενα πρόσωπα που αναφέρθηκαν ως ανήκοντα σε αυτήν χαρακτηρίστηκαν με ποικίλους τρόπους ως «*ανώμαλα*» και όσοι τους υποστήριξαν πολιτικά κατηγορήθηκαν «*ως ανθέλληνες των τερψίπρωκτων και των τερψικώληδων*». Μάλιστα, κάποια από τα λεγόμενα του παρουσιαστή της εκπομπής εμπεριέχουν και σαφή υποκίνηση σε άσκηση βίας κατά των μελών της συγκεκριμένης πληθυσμιακής ομάδας και των υποστηρικτών τους λόγω ιδίως της χρήσεων εκφράσεων του τύπου «*θα χυθεί αίμα*».

Ταυτοχρόνως, το περιεχόμενο των ελεγχόμενων εκπομπών ήταν προφανώς επιβλαβές για τους ανηλίκους όχι μόνο λόγω της ίδιας της φύσης του εκπεμπόμενου μηνύματος κατά τα ήδη ανωτέρω αναλυθέντα αλλά και λόγω των ανοίκειων λέξεων και εκφράσεων που χρησιμοποίησε ο παρουσιαστής της εκπομπής. Ωστόσο, οι εκπομπές αυτές προβλήθηκαν από την εγκαλουμένη σε μεσημεριανή ώρα μέσω του ηλεκτρονικού της ιστοτόπου χωρίς καμία σήμανση καταλληλότητας και χωρίς τη χρήση κανενός άλλου μηχανισμού ελέγχου και περιορισμού της πρόσβασης των ανηλίκων σε αυτές. Στη συνέχεια, αναρτήθηκαν από την εγκαλουμένη στον ίδιο ηλεκτρονικό ιστότοπο με τρόπο που να είναι ελευθέρως προσβάσιμες σε κάθε χρήστη χωρίς κανέναν και πάλι ηλικιακό έλεγχο και περιορισμό. Δεν ευσταθεί εξάλλου ο ειδικότερος ισχυρισμός της εγκαλουμένης περί έλλειψης συντακτικής ευθύνης για το μεταδοθέν και αναρτηθέν οπτικοακουστικό υλικό. Και τούτο επειδή ως συντακτική ευθύνη νοείται κατά νόμον η άσκηση αποτελεσματικού ελέγχου ως προς την επιλογή των προγραμμάτων και την οργάνωση τους σε χρονολογικό προγραμματισμό (εφόσον πρόκειται για τηλεοπτικές εκπομπές) και σε κατάλογο (εφόσον πρόκειται για κατά παραγγελία υπηρεσίες οπτικοακουστικών μέσων). Ένας τέτοιος έλεγχος μπορεί να αφορά μεταξύ των άλλων την ηλεκτρονική ανάρτηση οπτικοακουστικού περιεχομένου, το χρονοδιάγραμμα και τα ωράρια μετάδοσης των βίντεο στον οικείο ιστότοπο, τον χρόνο κατά τον οποίον οι χρήστες μπορούν να έχουν πρόσβαση στα βίντεο αυτά, την οργάνωση του εν λόγω ιστοτόπου, τον τρόπο παρουσιάσεως και επιλογής των βίντεο, το σύστημα αναζήτησης τους και την ενημέρωση του περιεχομένου του ιστοτόπου. Δεν αμφισβητείται επομένως ότι η εγκαλουμένη έφερε

τη συντακτική ευθύνη για τις ελεγχόμενες εκπομπές και όφειλε ως εκ τούτου να μεριμνήσει για την τήρηση των σχετικών νομοθετικών της υποχρεώσεων.

Ενόψει των ανωτέρω, καθίσταται σαφές ότι η εγκαλουμένη παραβίασε τις αναφερόμενες στο νομικό μέρος της παρούσας διατάξεις. Επομένως, πρέπει να της επιβληθεί διοικητική κύρωση και δη εκείνη του προστίμου.

Περαιτέρω, με βάση τη βαρύτητα της παραβάσεως της εγκαλουμένης κρίνεται ότι το επιβλητέο πρόστιμο είναι εκείνο: α) των είκοσι χιλιάδων (20.000) ευρώ για την προσβολή της ηθικής και πνευματικής ανάπτυξης των ανηλίκων και β) των είκοσι χιλιάδων (20.000) ευρώ για την προβολή προγράμματος που υποκινεί σε βία και μίσος κατά προσώπων και ομάδων προσώπων βάσει του γενετήσιου προσανατολισμού τους και προάγει τις δυσμενείς διακρίσεις κατά των προσώπων αυτών.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ Η ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ
ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΡΑΣΗΣ

Δέχεται, ομοφώνως, ότι η εταιρεία με την επωνυμία «ΠΑΤΡΙΩΤΙΚΗ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟΥ ΜΟΝ.Ι.Κ.Ε.», φορέας του ηλεκτρονικού ιστοτόπου www.radiomakelarides.gr, παραβίασε τις αναφερόμενες στο νομικό μέρος της παρούσας διατάξεις, κατά τα ειδικότερα αναφερόμενα στο σκεπτικό.

Επιβάλλει σε αυτήν, ομόφωνα, τη διοικητική κύρωση του προστίμου: α) των είκοσι χιλιάδων (20.000) ευρώ για την προσβολή της ηθικής και πνευματικής ανάπτυξης των ανηλίκων και β) των είκοσι χιλιάδων (20.000) ευρώ για την προβολή προγράμματος που υποκινεί σε βία και μίσος κατά προσώπων και ομάδων προσώπων βάσει του γενετήσιου προσανατολισμού τους και προάγει τις δυσμενείς διακρίσεις κατά των προσώπων αυτών.

Κατά το άρθρο 4 παρ. 3 του Ν. 2328/1995, όπως έχει μετά την δια του άρθρου 23 παρ. 5 εδ. β΄ του Ν. 3166/2003 αντικατάστασή του, η παρούσα απόφαση κατά την προαναφερόμενη κύρωση, είναι εκτελεστή κατά:

1. Της εταιρείας ΠΑΤΡΙΩΤΙΚΗ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟΥ ΜΟΝ.Ι.Κ.Ε., που εδρεύει στην Καλλιθέα Αττικής, στην οδό Πραξιτέλους 39, με ΑΦΜ 801772952, Δ.Ο.Υ. ΚΕΦΟΔΕ ΑΤΤΙΚΗΣ.
2. Του Νικόλαου Δριτσάκη του …….. κατοίκου ……., στην οδό …….., με ΑΦΜ …….., Δ.Ο.Υ. …….., ως νομίμου εκπροσώπου της εταιρείας.

Κρίθηκε και αποφασίστηκε την 23η Ιουνίου 2025 και δημοσιεύτηκε την 27η Μαΐου 2026.

Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ Ε.Σ.Ρ. Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΕΥΤΕΡΠΗ ΚΟΥΤΖΑΜΑΝΗ-ΔΡΙΛΙΑ ΕΛΕΝΗ ΧΑΤΖΗΝΙΚΟΛΑΟΥ